

19
yıl

Anadolu İZLENİMLERİ

Yıl: 19 Sayı: 192 - Nisan 2025

Türk Tarımının Dergisi

Fiyatı: 292 TL

Çetin Duruş, Güçlü Birlik! Balıkesir'de Yeni Dönem Başladı!

Sakarya DSYB'de İrade Konuştu,
Hakan Candemir Kazandı!

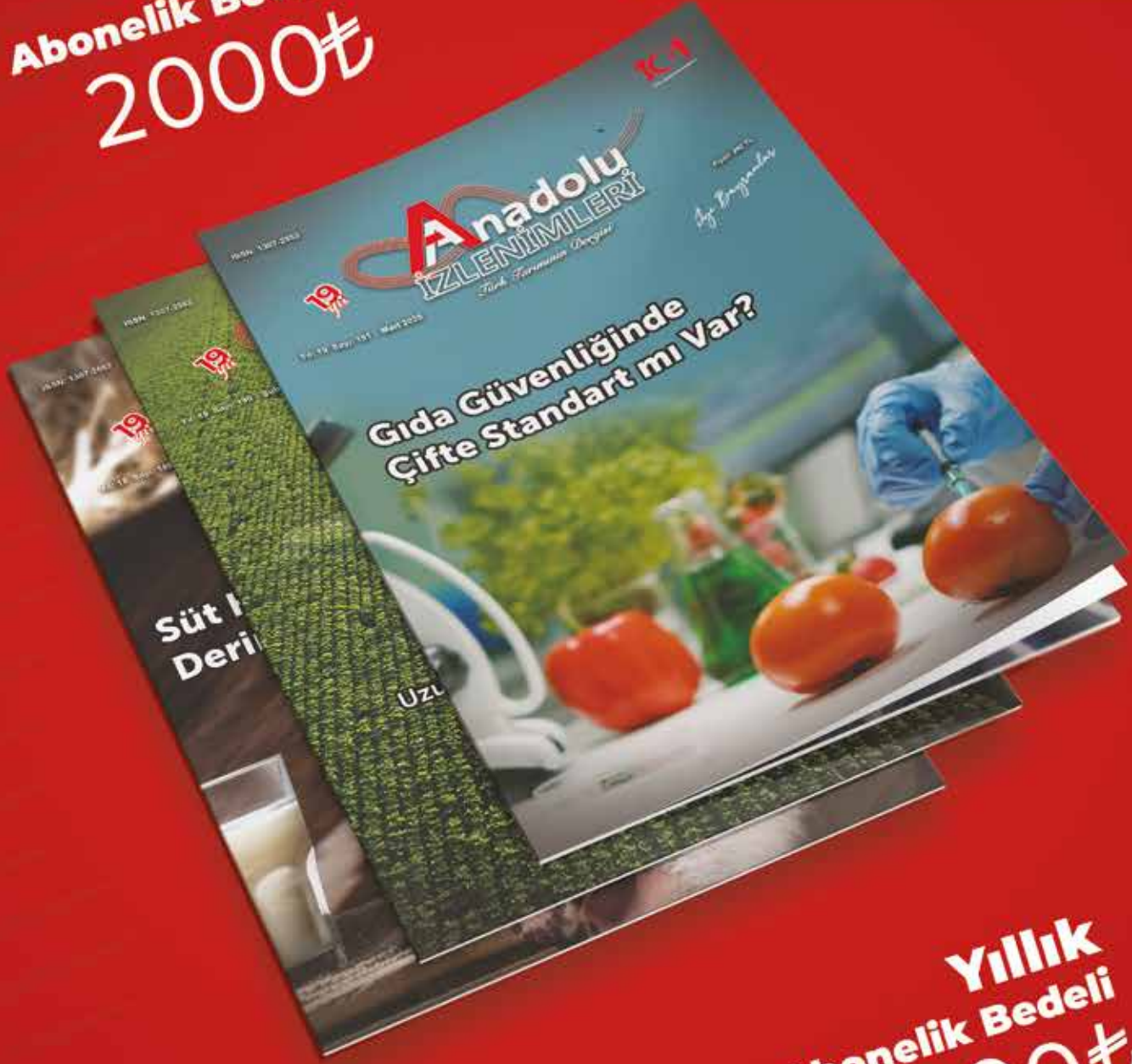

Bağıışıklığınızı g   lendirmek için
hergün SÜT İÇİN.

**6 Aylık
Abonelik Bedeli
2000₺**

Anadolu
İZLENİMLERİ

**Yıllık
Abonelik Bedeli
3500₺**

www.anadoluiizenimleri.com

Türk Tarımının Haberçisi

İmtiyaz Sahibi
ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Genel Yayın Yönetmeni

Muhammet OLUKLU

Hukuk Danışmanları

Av. Mustafa Ufuk GÜMÜŞ

Av. Faruk DURAN

Haber Merkezi

Feyzanur KAYA

Muhasebe

Adem SABAN

Mizanpaj

Mehmet SARIGÜL

Temsilcilikler

Marmara Temsilcisi

Ali BAYRAM

İzmir Temsilcisi

Muzaffer AĞAR

Sivas Bölge Temsilcisi

Cem ŞAHİN

Banka Hesap Numaraları

Türkiye İş Bankası

Ankara Şubesi

TR7700 0640 0000 1420 0594 8485

Ziraat Bankası

Heykel Şubesi

TR8900 0100 1233 4765 6716 5002

Posta Çeki

Muhammet OLUKLU - 5758587

Yönetim Yeri

Konur Sokak No: 31/6 Bakanlıklar/ANKARA

Tel: 0 312 418 84 66 • Faks: 0 312 418 84 69

www.anadoluizlenimleri.com

info@anadoluizlenimleri.com

Baskı

Pelin Ofset Tipo Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti

İvedikköy, İvedik Cd., 06105

Yenimahalle/ANKARA

Dergide yayınlanan yazılardaki görüş ve düşünceler yazarına/yazarların düşüncelerini kapsamaktadır. Reklamların sorumluluğu reklam veren firmaya ait olup, dergimiz hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. Bu dergide bazı içerikler Freepik.com varlıklar kullanılarak tasarlanmıştır.

Anadolu İzlenimleri Dergisi Yayın Danışma Kurulu

Prof. Dr. Ahmet ÇOLAK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Prof. Dr. Ruhsar YANMAZ

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü

Prof. Dr. Sonay SÖZÜDOĞRU

Ankara Üniv. Ziraat Fakültesi Toprak Bitkileri ve Bitki Besleme Bölümü

Prof. Dr. Hakan ULUKAN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü

Doç. Dr. Özer ELİBÜYÜK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü

Prof. Dr. Gürsel DELLAL

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootečni Bölümü

Prof. Dr. Fatih CEDDEN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootečni Bölümü

Yard. Doç. Dr. Süleyman BEKCAN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Su Ürünleri Mühendisliği Bölümü

Prof. Dr. Ali İhsan ACAR

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Prof. Dr. Ramazan ÖZTÜRK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Yard. Doç. Dr. Ufuk TÜRKER

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Zir. Yük. Müh. Esin ÖZKAN

Ankara Ziraat Tarım ve Teknolojileri Yatırımları A.Ş.

10

Sakarya DSYB'de
İrade Konuştu,
Hakan Candemir Kazandı!

2025 Uluslararası
Kooperatifler Yılı
Beklentileri

24

16

Çetin Duruş, Güçlü Birlik!
Balıkesir'de
Yeni Dönem Başladı!

Zirai Don Alarmı:
Bir Gecede Kül Olan Umutlar!

20

Barınak Tasarımı
Hayvan Psikolojisini Nasıl Etkiliyor?

28

- 4 İklim Masalıyla Tarımdan Uzaklaşmak: Doğru Yolda mıyız?
- 5 Kadim Tarım Bilgeliliği: Anadolu'nun Unutulan Uygulamaları
- 6 İnekler Ne Hisseder? Hayvancılıkta Duygusal Zekâ Uygulamaları
- 8 Avrupada Sahipsiz Hayvanların Kontrol ve Refahı Nasıl Sağlanıyor
- 10 Sakarya DSYB'de İrade Konuştu, Hakan Candemir Kazandı!
- 14 Ses ile Büyüyen Bitkiler: Frekansların Verime Etkisi

- 16 Çetin Duruş, Güçlü Birlik! Balıkesir'de Yeni Dönem Başladı!
- 20 Zirai Don Alarmı: Bir Gecede Kül Olan Umutlar!
- 22 Toplumun Kanseri Odakları & Kifayetsiz Muhterisler
- 24 2025 Uluslararası Kooperatifler Yılı Beklentileri
- 28 Barınak Tasarımı Hayvan Psikolojisini Nasıl Etkiliyor?
- 30 İklim Değişiyor, Çiftçi Ayakta Kalabilir mi?
- 32 Nisan Ayının Yeşil Tacı Enginar!

Muhammet OLUKLU

Anadolu İzlenimleri Dergisi
Genel Yayın Yönetmeni
muhammetoluklu@gmail.com

İklim Masalıyla Tarımdan Uzaklaşmak: Doğru Yolda mıyız?

Geçtiğimiz günlerde Bill Gates'in, eşi Melinda ile birlikte kaleme aldığı yıllık mektubu dünya genelinde geniş yankı uyandırdı. Gates çifti, küresel ısınmanın nedenleri arasında tarımsal faaliyetleri ve inşaat sektörünü başa koydu. Özellikle de, ineklerin geçirmesiyle ve gaz çıkarmasıyla salınan metan gazını, "dünyanın en büyük sorunlarından biri" olarak tanımlamaları dikkat çekti.

Aynı mektupta, dünyadaki inşaatların 2060 yılına kadar iki katına çıkacağı, yani her ay yeni bir New York'un inşa edileceği de vurgulandı. Düşünsenize; çelik, beton, enerji... Hepsi doğaya yük. Ama tartışmanın odak noktası yine ve yeniden çiftçi oldu, yine ve yeniden hayvancılık günah keçisi ilan edildi.

Buraya kadar her şey bir çevreduyarlılığı çerçevesinde değerlendirilebilir.

Ancak durup düşünmemiz gereken asıl mesele şu:

Tarımın ve hayvancılığın iklim bahanesiyle sürekli suçlanması tesadüf mü, yoksa planlı bir yönlendirme mi?

Dünyanın dört bir yanında tarım arazilerini satın alan isimler listesinin başında Bill Gates'in yer aldığını bilmeyen kaldı mı? Tarımı sözde "iklim dostu" yöntemlerle dizayn etmeye çalışırken, gerçek üreticiyi sistem dışına iten politikaların ardında kimlerin olduğuna iyi bakmamız gerekiyor. **Bugün "inekler iklimi mahvediyor" deniyor, yarın "toprak işlemek karbon salınımı yaratıyor" diyecekler.** Ve biz, birkaç milyar dolarlık yeşil fon için köyümüzü, meramızı, soframızı terk ediyor olacağız.

Bakın, yanlış yoldayız.

İklim krizi var mı? Evet. Ama çözüm, üretimi suçlamak değil; onu daha verimli, daha bilinçli, daha sürdürülebilir hale getirmekten geçiyor. Çiftçiyi üretimden soğutan, hayvancılığı köstekleyen, yerli üreticiye maliyet yükü bindiren anlayışlarla mücadele etmeden ne doğayı ne de geleceğimizi koruyabiliriz.

Şimdi bize düşen görev, iklim maskesi altındaki bu üretim karşıtı anlayışları sorgulamak. 2 milyar dolar fon alınacak diye kendi geleceğimizi yok saymak, ülkemizin gıda güvenliğine vurulacak en büyük darbedir.

Tarımı ve hayvancılığı suçlayarak değil, destekleyerek yaşatabiliriz.

Gerisi, kelimelerle süslenmiş bir aldatmaca...

Kadim Tarım Bilgeliği:

Anadolu'nun Unutulan Uygulamaları

Tarih boyunca sayısız medeniyete ev sahipliği yapmış Anadolu toprakları, sadece uygarlıkların beşiği değil, aynı zamanda tarımın da kadim bir öğretmenidir. Bugün modern tarım teknikleriyle verim artırılmaya çalışılırken, geçmişin bilgi dolu ama birçoğu unutulmuş yöntemleri bize doğayla uyumlu bir üretimin kapılarını aralayabilir. Bu yazı, Anadolu'nun köylerinde hala fısıltı halinde yaşayan, dededen toruna aktarılan tarımsal uygulamaların izini sürüyor.

Toprağı Dinlemek: Ay Takvimiyle Ekim-Dikim

Modern takvimlerin ve mevsimsel tahminlerin öncesinde Anadolu çiftçisi, gökyüzünü izlerdi. Ay'ın evrelerine göre ekim ve hasat zamanları belirlenirdi. Örneğin, "yeni ayda tohum ekilmez" sözü, Anadolu'nun birçok bölgesinde hala hatırlanır. Bilge köylüler, dolunay sonrası dönemde tohumun daha iyi yeşereceğine inanırdı. Bu uygulama bugün "ay takvimine göre tarım" olarak yeniden ilgi görmeye başladı.

Karasabanın Ardındaki Bilgelik

Her ne kadar bugünün teknolojik aletleri verimlilik sağlasa da, ka-

rasabanla yapılan sürümde toprağın daha az zarar gördüğü ve ekosistemin bozulmadığı artık bilimsel olarak da kabul ediliyor. Anadolu'da çiftçiler, toprağı derinlemesine değil, yüzeyel işleyerek hem nemi korur hem de yeraltı canlılarına zarar vermezdi. Sabanın izlediği rota bile rüzgâr yönüne göre belirlenirdi.

Kardeş Bitkiler: Doğal Birliktelikler

Modern tarımda "monokültür" yayginken, kadim Anadolu çiftçisi "kardeş bitki" uygulamasını doğal olarak bilirdi. Mısırın arasına fasulye ekmek, kabakla birlikte yetiştirmek hem zararlıları azaltır hem de bitkile-

rin birbirine gölge ya da destek olmasını sağlardı. Bugün permakültür adı altında yeniden keşfedilen bu uygulamalar, aslında yüzyıllar öncesinden beri Anadolu'nun topraklarında mevcuttu.

Yıldızlara Göre Hasat, Rüzgâra Göre Harman

Birçok bölgede hasat zamanı yıldızların konumuna göre belirlenirdi. "Ülker yıldızı doğmadan biçim yapılmaz" diyen çiftçiler, doğayla tam bir uyum içinde yaşardı. Harman zamanı ise rüzgârın en uygun estiği döneme denk getirilirdi ki savurma işlemi daha verimli olsun. Bugün bunlar bilimsel terimlerle ifade edilse de, halk arasında bu bilgi "doğanın dili" olarak aktarılırdı.

Toprak Ana ile Barışık Tarım

Kadim uygulamalarda yalnızca üretim değil, üretimin felsefesi de doğaya saygı üzerine kuruluydu. Toprak, "ana" olarak görülür, bereket için dua edilir, ilk ürün genellikle ihtiyaç sahibiyle paylaşılırdı. "Toprağı doyurmadan insan doymaz" sözü, sadece bir atasözü değil, aynı zamanda bir tarım öğretisidir.

Anadolu'nun bu derin bilgeliği, sadece geçmişe ait nostaljik bir anlatı değil; geleceğin sürdürülebilir tarımı için de güçlü bir ilham kaynağıdır. Unutulmuş bu uygulamalar, günümüz tarımının çıkmaz sokaklarına doğal bir çıkış sunabilir. Belki de yeni çağın en büyük ilerlemesi, kadim bilgelikte saklıdır.

İnekler Ne Hisseder?

Hayvancılıkta Duygusal Zekâ Uygulamaları

Yıllardır hayvancılıkta verimlilik denince akla gelen ilk kavramlar yem, genetik, barınak ve sağlık olmuştur. Ancak son yıllarda bu tablo değişiyor. Bilimsel araştırmalar, ineklerin yalnızca fizyolojik değil, duygusal varlıklar olduğunu açıkça ortaya koyuyor. Bu gerçek, hayvancılıkta yeni bir çağın kapılarını aralıyor: duygusal zekâ odaklı hayvancılık.

Duyguları Olan Bir Canlı: İnek

İnekler sadece ot çiğneyen, süt veren makineler değildir. Yüz ifadelerini, ses tonlarını ve hatta çiftçinin ruh halini algılayabilirler. Oxford Üniver-

sitesi tarafından yapılan bir çalışmada, ineklerin stres, mutluluk, kaygı ve hatta kıskançlık gibi duygular gösterebildiği kanıtlandı.

Örneğin; sürekli bağırarak, hızlı hareket eden bir bakıcı ile karşılaşan inekler, süt veriminde düşüş, iştahsızlık ve tedirginlik gibi belirtiler gösteriyor. Aksine, nazik ve rutin davranışlara sahip bir yetiştiriciye karşı daha sakin, uysal ve üretken bir tutum sergiliyorlar.

Ahırda Duygusal Zekâ Uygulamaları

Peki, bir çiftçi ineklerin duygularını nasıl anlayabilir ve bu bilgiyi nasıl kullanabilir?

1. Beden Dili ve Mimik Takibi:

Kuyruk sallama şekli, kulakların duruşu, göz hareketleri... Bunlar bir ineğin ruh halini ele verir. Gergin inekler genellikle başlarını eğerek, kulaklarını geriye yatırır. Gözbebekleri büyür, nefes alışları hızlanır.

2. Sesli Tepkiler:

İnekler belirli bir frekansta "mırıldanır". Bu ses, memnuniyetin bir işaretidir. Ancak tiz, kısa ve sık tekrar eden sesler rahatsızlık veya korkunun habercisidir.

3. Rutinin Gücü:

Duygusal zekâ, düzenli ve öngörülebilir bir ortam yaratmayı da içerir. Sabah ve akşam aynı saatte yemleme, sağım ve temizlik gibi uygulamalar ineklerin psikolojisini olumlu yönde etkiler.

Mutlu İnek, Daha Fazla ve Kaliteli Süt

Yapılan deneysel çalışmalar, stres seviyesi düşük, ortamda sosyal ihtiyaçları karşılanan ineklerin %10 ila %20 arasında daha fazla süt verdiğini gösteriyor. Üstelik bu sütün yağ ve protein oranı da daha yüksek.

İneklerin birbirleriyle olan sosyal bağları da önemli. Arkadaş canlısı, sürü içi ilişkileri iyi olan hayvanların bağışıklık sistemleri daha güçlü oluyor. Bu nedenle bazı çiftliklerde artık "sosyal eşleştirme" uygulamaları yapılıyor; yani sık kavga eden hayvanlar ayrı alanlara alınıyor.

Türkiye'de Durum: Yeni Yeni Farkındalık

Henüz Türkiye'de bu konuda çok yaygın uygulamalar olmasa da bazı büyük çiftlikler ve üniversite destekli projeler bu alanda çalışmalara başladı. "İneklerin Ruh Hali İzleme Projesi" gibi yazılımlar, ses ve görüntü analiziyle hayvanın duygusal durumunu tespit etmeye çalışıyor.

Son Söz: Onlar da Hisseder...

Hayvancılığın geleceği yalnızca teknolojiyle değil, şefkatle de şekilleniyor. İneklerin ruhunu anlamak, sadece etik bir sorumluluk değil; aynı zamanda verimlilik ve sürdürülebilirlik açısından da güçlü bir araç. Belki de tarımın ve hayvancılığın gizli sırrı, daha çok hissetmekte ve hissettirmektir.

Avrupada Sahipsiz Hayvanların Kontrol ve Refahı Nasıl Sağlanıyor

Dr. Öğr. Üyesi Hakan KEÇECİ
Bingöl Üniversitesi Veteriner Fakültesi
İç Hastalıkları Anabilim Dalı Başkanı

Avrupa ülkelerinin birçoğu sahipsiz hayvanlar konusunda benzer uygulamalar yapsa da aralarında ufak tefek farklar bulunmaktadır. Genellikle para cezası, hapis cezası veya sahipsiz hayvanın uyutulması dahil birçok uygulama içeriyor. Örneğin Belçika'ya bakıldığında; sahipsiz hayvanlar, bağışçılar tarafından finanse edilen barınaklara götürülüyor ve köpeklerle zorunlu olarak mikroçip taktırılıyor. Sahipsiz köpekler sokakta bulunduğu, sahipleriyle iletişim kurmak için mikroçipler devreye giriyor ve hayvanlar en yakın barınağa teslim ediliyor. Sahipleri tarafından 15 gün içinde alınmayan köpekler, sahiplendirilmek üzere sınıflandırılıyor. Evcil hayvanları sokağa terk etmek ise, 1 - 3 ay hapis ve 52 - 2.000 euro'dan başlayan para cezası ile cezalandırılıyor. Almanya genelinde ise köpek sahipleri, barınakların bazı masraflarını karşılamak için yılda 400

milyon euro vergi ödemek zorundalar. Saldırgan cinsleri sahiplenmek isteyenler olursa, polis izni alınıyor ve kişi eğitimden geçiriliyor. Isırma olaylarına karışan saldırgan köpekler barınaklara götürülürken sahipleri de lisanslarını kaybediyor. Barınaklara getirilen hayvanlar ise, sahiplerini belirlemek için mikroçipler sayesinde kontrol ediliyor ve sahip bulunamazsa veya hayvan sahipsizse, altı ay boyunca barınakta tutuluyor. Alman Hayvan Refahı Yasası'na göre, hayvanlar ciddi bir hastalığı olmadığı sürece ötenazi yapılmıyor.

İspanya'da barınaklar inşa etmek, kısırlaştırma yapmak ve mikroçip taktırmak zorunludur. Ülke yüksek düzeyde hayvanları terk oranına sahip olmasına rağmen, işbirlikçi çabalar sokaklardaki başıboş köpeklerin dolaşmasını engellemektedir. Yetkililer, sokak hayvanlarını kontrol et-

mek için koordineli olarak çalışıyor, onları kısırlaştırmak ve barınaklara götürmek için büyük çabalar harcıyor. Hayvanı terk etmek veya onlara zorbalık yapmak da ağır para cezaları ve hapis cezası öngörüyor. Bu ülkede de sağlık dışı nedenlerle hayvanların uyutulması yasaklanmıştır. Fransada ise her yıl 100.000'den fazla hayvan sokağa terk edilmesine rağmen, ekipler onları toplayarak barınma merkezlerine götürüyor. Bu yüzden yerleşim alanlarında başıboş hayvanlara neredeyse hiç rastlanılmıyor. Tüm köpekler, özellikle tehlikeli cinsler, kamusal alanda tasmalı olarak dolaştırılabilir ve kural ihlali eden olursa, 38 - 150 euro arasında para cezasına çarptırılıyor. Evcil hayvanları terk edenlere, 3 yıl hapis ve 45.000 euroya kadar para cezası verilebiliyor.

Birleşik Krallık'taki (İngiltere) uygulamalar ise bizim alıştığımızın dı-

şında daha sert tedbirler içeriyor. Yine köpeklere mikroçip takılması yasa gereği zorunlu ve hayvan sahipleri evlerini taşırken bilgilerini güncellemeleri de şartlar arasında. Sahipsiz köpekler belediye ekipleri tarafından

toplanmakta ve sahiplendirilmeleri için bir hafta süre verilmektedir. Bu süre zarfında eğer sahiplenen olmazsa ötenazi işlemi uygulanmaktadır. Çünkü ülke çapında barınaklar artık kapasitelerini aşmıştır. Yunanistan'da

da başıboş hayvanlar 2021'den itibaren belediye sorumluluğuna verilmiştir. Fakat bu durum yasalaştırılmış olmasına rağmen, devletten çok gönüllü örgütler tarafından sahiplenilmiş ve bakılmaktadır. Yunanistan'daki STK'lar devlet fonu kullanmadan, kendi öz kaynaklarıyla faaliyetlerini yürütmektedir.

İtalya, İsviçre ve diğer pek çok Avrupa ülkesinde de benzer uygulamalar söz konusudur.

Tüm bu örneklerle bakıldığında temennimiz, kendi memleketimizde de artık başıboş sokak hayvanlar sorununun ortadan kaldırılmış ve konuşuluyor olmamasıdır. Bizlerin de en kısa sürede ne yapıp ne edip bu dertten kurtulmamız şarttır. Hadi bir an önce Devlet- Millet iş birliğiyle çözelim şu sıkıntıyı.

Kaynak Bilgi: Anadolu Ajansı.

Sakarya DSYB'de İrade Konuştu, Hakan Candemir Kazandı!

Sakarya Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği'nin 12. Olağan Genel Kurulu, tarım ve hayvancılık camiasının önemli isimlerini ve üreticileri bir araya getiren görkemli bir buluşmaya sahne oldu. Yetiştiricilerin yoğun ilgi gösterdiği genel kurulda, salonda adeta iğne atılsa yere düşmedi. Katılım ve coşku, sektörün geleceğine duyulan inancı bir kez daha gözler önüne serdi.

Genel kurul, sadece bir seçimin yapıldığı teknik bir toplantı olmaktan çok öteye geçti. Sakarya'nın dört bir yanından gelen üreticilerle dolan salonda, hayvancılığın sorunları, çözüm önerileri ve geleceğe yönelik vizyon dolu bir atmosfer hâkimdi. Her bir üreticinin gözünde aynı kararlılık vardı: **"Üretimin ve emeğin tarafındayız."**

Genel kurula Merkez Birliği Genel Başkanı Kamil Özcan'ın yanı sıra, Adapazarı Ticaret Borsası Başkanı Mustafa Genç, Adapazarı Pancar Ekiçileri Kooperatifi Başkanı Sebahattin Karasakal, Kaynarca Süt Üreticileri

Birliği Başkanı Mesut Yerlikaya, Ziraat Odası Başkanı İbrahim Çakar, Besiciler Odası Başkanı Halit Karaduman, Serdivan Esnaf ve Sanatkarlar Kredi Kefalet Kooperatifi Başkanı Emrah Çukur, Anadolu İzlenimleri Genel Yayın Yönetmenimiz Muhammet Oluklu, Sakarya Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Yasin Toçoğlu ve Kaynarca Şoförler Odası Başkanı Tuncay Göktaş gibi birçok önemli isim protokol düzeyinde katılım sağladı.

Salonu hınca hınç dolduran yetiştiriciler, birliğe olan bağlılıklarını ve Hakan Candemir liderliğindeki

mevcut yönetime duydukları güveni yüksek sesle ortaya koydu. Yapılan seçimde "beyaz liste" ile yarışan mevcut başkan Hakan Candemir, ezici bir üstünlük sağlayarak yeniden başkanlığa seçildi. Candemir, 168 oy alarak rakibi Mesut Özçelik'i geride bıraktı. Yeni yönetim kurulunda Alaattin Kaya, Mümin Dere, Ufuk Altıntaş ve Erdil Kayrul yer aldı.

Candemir: "Sizin hakkınızı kimseye yedirmedim!"

Başkan Candemir, kürsüye çıktığında sadece bir başkan değil, üreticinin içinden biri olarak konuştu.

Görev süresi boyunca yapılanları açık yüreklilikle anlatan Candemir, şu ifadeleri kullandı:

“Hiçbir zaman sizin hakkınızı kimseye yedirmedim. Bundan da vicdanen çok rahatım. Yeri geldi gecemizi gündüzümüze kattık. Bu birliği sıfırdan, büyük bir borç yüküyle devraldık. Bugün geldiğimiz noktada kapısına kilit vurulsa bile 20 milyon TL’lik bir sermayeye sahibiz. İçiniz rahat olsun, hiçbir kuruma 1 TL dahi borcumuz yok. Faaliyet kitapçıklarında her şey açık, net. Eğer bir yanlışlık varsa verin Mahir Bey’e, cezasını çekerim.”

Candemir konuşmasında, son dönemde yaşanan süt ödemeleri sıkıntısına da değindi:

“Son 3 aydır süt fiyatlarında ve ödemelerde sıkıntı var. Bu, bizim elimizde olan bir durum değil. Firmalar, süt fazlası nedeniyle ve yüksek faiz oranları yüzünden vadeli ödeme sistemine geçtiler. Ama biz durmadık; firmalarla masaya oturduk, çözüm için uğraşıyoruz. Bayramdan önce gelen süt parası geldiği gün, gece yarısı bile olsa hesaplarınıza aktardık. Kimsenin parasını bir gün bile bekletmedik. Bu yükün ağırlığını biliyoruz. Sizin önünüzde koşacağız, size hizmet edeceğiz.”

“Ziraat Odalarının bu kurula katılmaya hakkı yok”

Candemir, rakibi Mesut Özçelike seçim sürecinde açık destek veren Adapazarı Ziraat Odası Başkanı Er-

can Ateş'e de göndermede bulunarak sözlerine şöyle devam etti:

“Takdir sizindir. Seçerseniz, yine size hizmet etmeye devam edeceğim. Arabaysa araba, yer mi lazım yer... Ne gerekiyorsa taahhüt ediyorum. Ama ben ‘yapacağım’ demiyorum, yapıyorum. Ziraat Odaları, Sakarya’nın en büyük çiftçi kuruluşu ama bugüne kadar bir litre süt mü topladı? Ben hayatımı riske atarak süt işine girdim. Ziraat Odalarının bu genel kurula karışmaya hakkı yok. Biz her zaman üreticimizin yanındayız.”

Üretici iradesinin baskı ve yönlendirmelere rağmen özgürce tecelli ettiği bu seçimde, alınan sonuç bir mesaj niteliğindedir. Destek mekanizmalarının gölgesinde yürütülen kampanyalara rağmen üretici tercihi hizmetten yana kullandı.

Üretimin ve Birliğin Zaferi

Genel kurulun ardından yapılan istişare toplantılarında sektörün sürdürülebilirliği, süt fiyatları, maliyetler ve üreticinin yaşadığı sıkıntılar masaya yatırıldı. Temsilciler, çözüm odaklı fikir alışverişinde bulunarak birlik ve beraberlik mesajları verdi.

Bu genel kurul, sadece bir seçim değil, aynı zamanda üreticinin emeğine ve geleceğine sahip çıktığı güçlü bir duruştu. Sakarya Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği, üyelerinin gü-

veniyle yoluna daha da güçlenerek devam ediyor. Hakan Candemir ve ekibi, üreticinin yükünü omuzlamaya

devam ederken, Sakarya hayvancılığı da bu kararlı yürüyüşle emin adımlarla geleceğe ilerliyor.

Ses ile Büyüyen Bitkiler: Frekansların Verime Etkisi

Bitkilerle konuşmanın onları daha sağlıklı büyüttüğünü hiç duydunuz mu? Kulağa masalsı gelebilir ama bilim, son yıllarda bu fikri giderek daha ciddiye alıyor. Toprak, güneş ve su kadar önemli bir başka faktör daha sahneye çıkıyor: ses frekansları. Peki, bitkiler gerçekten duyar mı? Müzik veya ses dalgaları verimi artırabilir mi?

Bitkiler Ses Dalgalarını Algılayabilir mi?

Araştırmalar, bitkilerin sese “kulaak vermese” bile titreşimleri algılayabildiğini gösteriyor. Bitkilerin hücre zarlarında bulunan mekanoreseptörler, belirli frekanslardaki ses dalgalarını titreşim olarak hissedebiliyor. Bu titreşimler hücresel düzeyde bazı tepkileri tetikliyor; kök gelişimini, çiçeklenmeyi ve hatta hastalıklara karşı direnci etkileyebiliyor.

Müzik Türüne Göre Farklı Etkiler

Çin, Hindistan, Güney Kore ve ABD’de yapılan çeşitli deneylerde, özellikle klasik müziğin bitkiler üzerinde olumlu etkileri olduğu gözlemlendi. Bach, Mozart ve Vivaldi dinlenen bitkiler daha gür, sağlıklı ve hızlı büyürken; yüksek sesli, ani değişkenli rock müziğe maruz kalan bitkilerde ise stres belirtileri görüldü.

Bazı tarım teknisyenleri, seralarında sabah saatlerinde klasik müzik ya da 200-300 Hz arasındaki yumuşak frekanslı sesler kullanarak verimi %10-20 arasında artırdıklarını iddia ediyor.

Frekanslar ile Gübre Arasında Fark Var mı?

Ses dalgaları, kimyasal gübre gibi doğrudan besin sağlamaz. Ancak frekanslar bitkilerin fotosentezini hızlandırabilir, stomaların açılma kapanma ritmini etkileyebilir ve hücre duvarlarının geçirgenliğini artırarak besin alımını kolaylaştırabilir. Bu da dolaylı olarak daha hızlı büyüme ve yüksek verim anlamına gelir.

DeneySEL Uygulamalar: Türkiye’de Neler Oluyor?

Ülkemizde de bazı üniversitelerde bu alanda pilot çalışmalar yapılıyor. Özellikle örtü altı tarım yapılan seralarda ses uygulamaları test ediliyor.

Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi’nden bir akademisyen, “300 Hz frekansta 3 saatlik ses maruziyetinin domates fidelerinde %15 daha hızlı gelişim sağladığını” belirtiyor.

Geleceğin Tarım Teknolojisi mi?

Tarımda ses frekansı kullanımı henüz yaygın bir teknoloji değil ama sürdürülebilir tarımın yükseldiği bu dönemde, doğaya zarar vermeden verimi artıran alternatif yöntemler ön plana çıkıyor. Ses dalgaları, enerji tüketimi düşük ve çevreye zarar vermeyen bir destekleyici unsur olarak önümüzdeki yıllarda daha fazla tartışılacak gibi görünüyor.

Toprakla uğraşmak sadece fiziksel değil, aynı zamanda ruhsal bir bağ kurmak demektir. Belki de bitkiler bizden sadece su değil, bir melodi de duymak istiyor. Kim bilir, belki Mozart dinleyen marullar gelecekte daha tatlı olur!

T.C. TARIM VE
ORMAN BAKANLIĞI

T.C. HAZINE VE
MALİYE BAKANLIĞI

TÜRKİYE
YÜZYILI

GELECEK TARIMSIZ, TARIM SİGORTASIZ OLMAZ!

Mobil uygulama için

f in y /Tarsim

x @ /tarim_sigortasi

tarsim.gov.tr
ALO TARSİM 172

TARSİM[®]
tarımın sigortasıyız

Çetin Duruş, Güçlü Birlik!

Balıkesir'de Yeni Dönem Başladı!

Balıkesir Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği'nde 13. Olağan Genel Kurul heyecanı geride kaldı. 3927 oyun kullanıldığı seçimde Hasan Çetin, 1976 oy alarak yeniden başkan seçildi. Çetin, Genel Kurul'da yaptığı kapsamlı değerlendirme konuşmasıyla hem icraatlarını hem de gelecek projelerini üyelerle paylaştı.

Balıkesir Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği'nde 2021 yılında göreve gelen Hasan Çetin, yeni döneme de üyelerin güçlü desteğini alarak girdi. 5 binin üzerinde üyeye ulaştığını hatırlatarak başladı.

“Bu başarı siz üreticilerimizindir. Çünkü biz bu birliğin her taşında, her harcında sizlerin emeğini görüyoruz,” diyen Çetin, geride kalan 4 yıllık görev süresinde yapılan çalışmaları ve mali disiplini detaylı şekilde anlattı.

“Hayvan Başına Aidatı 30 Litreden 18 Litre Süte Düşürdük”

Çetin, göreve gelirken verdikleri sözleri birer birer yerine getirdiklerini belirterek, aidatlarla ilgili reform yaptıklarını vurguladı. Eskiden hayvan

başı yıllık aidatın 30 litre süt karşılığı olduğunu, bunu 18 litreye düşürdüklerini belirtti. Ayrıca, geçmiş dönemden kalan hiçbir borcun yeni yönetime kalmadığını ve bu süreçte tüm borçların kapatıldığını dile getirdi:

“Birliğimizin bugün devlete, özel sektöre, hiçbir kuruma bir kuruş borcu yok. Ne kredi ne çek, ne senet... Birliğimizi şeffaf bir şekilde yönettik, yönetmeye de devam edeceğiz.”

“Gebe Düve Sayısı Rekor Kırdı”

Görev süresince üreticilere yapılan gebe düve dağıtımı da büyük artış gösterdi. Önceki yıllarda sadece 75 kişi bu hizmetten yararlanırken, Çetin döneminde sayı 409 üreticiye ve 2450 baş gebe düveye ulaştı.

Aynı şekilde, 2021 yılında sadece 353 üretici süt satış hizmetinden faydalanırken, bu rakam 2024 yılı itibarıyla 1291 üreticiye çıktı.

“Tarımsal Örgütlerde 1. Sınıf Olduk”

Çetin, Balıkesir Birliği’nin Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından “1. Sınıf Tarımsal Örgüt” unvanına layık görüldüğünü açıkladı. Bu unvan sayesinde birliğin itibarı artarken, üreticiye verilen desteklerde de önemli artışlar sağlandı.

“Bu unvan sayesinde buzağı desteklerine 200 TL daha fazla destek geldi. Süt desteklerinde ise 2 kat fazla destek almaya Tarsim Sigortalarında ise yüzde 5 destek almaya hak kazan-

dık. Yani üreticinin alın terinin karşılığı daha da yükseldi.”

İftiralara Sert Yanıt: “Belgelerle Konuşuyorum”

Seçim sürecinde bazı kesimlerin ortaya attığı iddialara sert şekilde yanıt veren Çetin, özellikle iftar yemekleriyle ilgili yapılan spekülasyonlara dikkat çekti. “Birliğin parasıyla iftar verdiler” şeklindeki suçlamaların asılsız olduğunu belirten Çetin, belgeleri kürsüden göstererek konuştu:

“Önce dediler ki Hasan Çetin, iftarları birlik kasasından ödüyor! Ne bilgisi var ne delili ne de belgesi. Çamur at izi kalsın mantığıyla yürüttük-

leri iftiraların belgeleri ve faturaları burada. Ödeme dekontlarımızda burada.”

Bu noktada Çetin, bazı kişilerin yalan haberler ile algı yapmaya çalıştıklarını ifade ederek, bilgi ve belge olmadan iftira atanlara karşı hukuki mücadelenin başladığını ve sonuna kadar gideceklerini dile getirdi.

Yeni Dönemde Süt Tozu Tesisi Kuruluyor

Yeni dönem projeleri arasında yer alan en büyük yatırım ise süt tozu tesisi olacak. Çetin, 18 birliğin bir araya gelerek oluşturduğu Balıkesir Birlikleri A.Ş. bünyesinde Dursunbey Organize Sanayi Bölgesi'nde kurulacak bu tesisle üreticinin elindeki sütün değerini koruyacağını söyledi.

“Hayata geçireceğimiz süt tozu tesisi ile özellikle bayraklarda ve üreticimizin sütünün fazla olduğu Ocak-

Haziran ayları arasında, üreticimizin mağdur olmasını engelleyeceğiz. Bu tesisle, şehrimizde ki 42 bin üreticimizin yaşadığı en büyük sorun olan ‘Sütünü alırım, ama yem alırsan!!’ dayatmasını ortadan kaldıracacağız.!

“Mobil Uygulama ile Üretici Her Şeyi Görecek”

Yeni dönemde, teknolojik hizmetlerin artırılacağını belirten Çetin, üreticilerin mobil uygulama üzerinden tüm işlemlerini takip edebileceğini duyurdu.

Ayrıca Balıkesir’in tüm ilçelerinde suni tohumlama hizmeti sunacaklarını ve veteriner hizmetlerinin daha erişilebilir hale geleceğini söyledi.

Bunlara ek olarak, düve çiftliğine yapılacak yeni yatırımlarla birlikte kapasite yüzde 50 artırılarak 500 baş kapasiteli düve çiftliği 750 başa çıkartılacak, genç çiftçilere özel danışmanlık

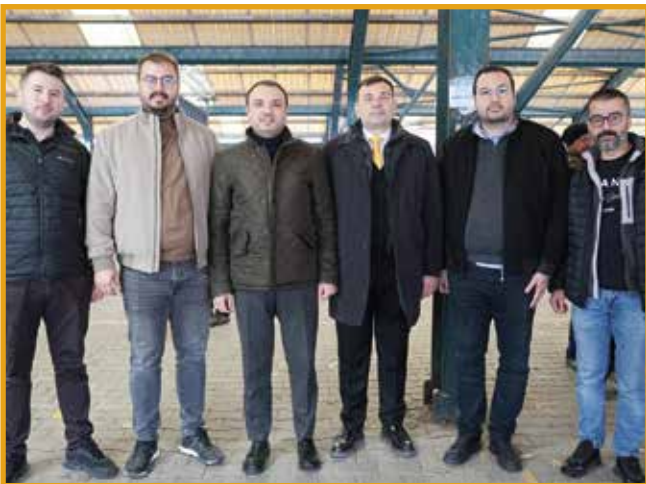
hizmetleri ve eğitim programları da planlanan projeler arasında yer aldı.

Tüm üyelere, TKDK ve kırsal kalkınma hibelerinden daha fazla yararlanması için danışmanlık verileceğinin altını çizerek Çetin “NR cihazlarımız ile kaba yem ve yem ham maddelerinin analizlerini yaparak, doğru rasyon ve doğru beslenme için üreticimize ışık tutacağız” dedi.

“Birlikte Üreteceğiz, Birlikte Yöneteceğiz”

Çetin, konuşmasını “Mayamızda üretici var” diyerek tamamladı. Üreticilerden gelen yoğun destek ve güvenin kendilerine sorumluluk yüklediğini belirtti:

“Biz sizin için buradayız. Birlikte üreteceğiz, birlikte yöneteceğiz, birlikte büyüyeceğiz. Söz veriyoruz, yine üretici kazanacak.”

Zirai Don Alarmı: Bir Gecede Kül Olan Umutlar!

Haber / Feyzanur Kaya

Türkiye'nin dört bir yanında üreticiler, nisan ayında yaşanan ani sıcaklık düşüşüyle birlikte tarihin en büyük zirai don afetlerinden biriyle karşı karşıya kaldı. Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın da belirttiği gibi, özellikle son üç günde yaşanan hava olayları, bazı bölgelerde son 30 yılın en düşük sıcaklık değerlerini ortaya çıkardı. Yer yer eksi 15 dereceye kadar düşen hava sıcaklıkları, sadece toprağı değil, umutları da dondurdu.

Malatya'da Kayısı Kara Yazdı

Malatya'da binlerce dönüm kayısı bahçesi simsiyah oldu. Bahçelerde incelemelerde bulunan Malatya İş İn-

sanları Platformu Başkanı Ahmet Özköse, "Çağala dediğimiz kayısı çağalasının simsiyah olduğunu ve yandığını görüyoruz. Ağaçların çoğunu gezdim, yüzde 80'inde aynı şey var. Bu bir afet" sözleriyle durumun vahametini ortaya koydu.

Malatya Ticaret Borsası Başkanı Ramazan Özcan ise kaybın sadece meyvede değil, ağaçların filizlerinde de yaşandığını belirtti. "Dün akşamdan bu sabaha kadar gerçekleşen so-

ğuk hava dalgasıyla ürünü kaybettik. Üretici ciddi anlamda mağduriyetle karşı karşıya" dedi.

Karaman'da Elma Bahçeleri Mücadeleyle Dolu Ama Sonuç Yetersiz

Karaman'da da tablo farklı değil. Elma bahçelerinde zirai dona karşı üreticiler gece boyunca pervaneler çalıştırdı, ateş yaktı, sulama yaptı. Ancak Karaman Ziraat Odası Başkanı Mehmet Bayram, "Tüm çabalara rağmen yeterli olmadı" dedi. Elma Üre-

ticileri Birliği Başkanı Celil Serin ise, dört gündür sahada mücadele veren üreticilerin artık tükenme noktasında olduğunu vurguladı.

Sakarya'da Fındık ve Meyve Ağaçları Donla Savaş Kaybetti

Nisan ortasında kar yağışı ve eksi 4 dereceye düşen sıcaklık, Sakarya'da fındık bahçelerini vurdu. Akyazı Ziraat Odası Başkanı Ali Şener Bayraktar, "Meyve ağaçlarındaki zarar belli oldu, fındıkta da tahribat kaçınılmaz" diyerek rekolte kaybı endişesini dile getirdi.

Tokat ve Elazığ'da Meyve Ağaçları ve Tarla Bitkileri Kül Oldu

CHP Tokat Milletvekili Kadim Durmaz, "Bir yıllık emek bir gecede kül oldu" derken, erik, vişne, kiraz, patates, soğan gibi birçok üründe büyük zarar yaşandığını açıkladı. Elazığ'da da benzer şekilde vişne, kayısı, ceviz ve badem gibi ürünlerde ciddi kayıplar olduğu bildirildi.

Manisa'da Üzümde 4 Milyar Liralık Zarar

Türkiye'nin üzüm ambarlarından biri olan Manisa'da da tablo iç açıcı

değil. Saruhanlı Ziraat Odası Başkanı Aydoğan Okur, üzüm bağlarının yüzde 75'inin zarar gördüğünü ve zararın 4 milyar lirayı bulduğunu ifade etti.

Kayseri'de Donla Mücadelede Buzdan Kalkan

Kayseri'de üreticiler, "spring su uygulaması" ile meyve gözlerini buz tabakasıyla korumaya çalıştı. Ancak bu yöntem bile eksi 15'lik soğukta ne kadar etkili olabilecek, bilinmiyor. Ziraat mühendisi Nurettin Çiftçi'nin sözleri durumu özetliyor: "Yöntem daha önce işe yaradı ama bu kez buz çözülünce sonucu göreceğiz."

Bakanlık Sahada Ama Üreticinin Gözü Destekte

Tarım ve Orman Bakanı Yumaklı, "Tüm ekiplerimiz 7/24 sahada" diyerek üreticiye destek mesajı verdi. Ancak sahadan gelen sesler, yalnızca tespit değil, acil ekonomik destek beklendiğini de gösteriyor. Özellikle TARSİM sigortası bulunmayan üreticiler için süreç belirsizlikle dolu.

Bir Gecede Yiten Alın Terleri

Zirai don sadece mahsulleri değil, köylünün bir yıl boyunca harcadığı

emeği, umudu ve geçim kapısını da beraberinde götürdü. Hasar tespit çalışmaları sürerken üreticinin gözü kulağı artık somut çözümlerde. Çünkü bu tablo, yalnızca tarımın değil, kırsal ekonominin de buz tuttuğunun resmi.

Toplumun Kanser Odakları & Kifayetsiz Muhterisler

Dr. Ali AYAR

Tarım ve Orman Uzmanı

Kifayetsiz Muhteris; Bir işi yapabilmek için gerekli bilgi ve yeterliliğe sahip olmadığı halde o işi, görevi, makamı kapabilmek için “her şeyi” yapabilecek aşırı hırslı kişi olarak tanımlanır.

Devletlerin ve milletlerin düzeninin bozulmanın sebepleri konusunda yazılmış çok sayıda yazı, kitap, makale bulunmaktadır. Bu eserlerde öne çıkan noktalara bakıldığında; sadece devlet yönetiminde değil aynı zamanda toplumun iş, sanat/zanaat, ticaret, yönetim kademelerindeki ahlak ve güvenin bozulması, iltimas, kayırmacılığın ve rüşvetin yaygınlaşması gibi “toplumsal hastalıkların” milletin tamamında ve devletin genelinde bozulmaya, çözülmeye neden olduğu/olacağına bertildiği ve çözüm önerilerinde bulundukları görülür. Bunların önlemenin temel başlığını ise, liyakat oluşturmaktadır. İbn-i Haldun’un devlet teorisi kapsamında bu konudaki fikrini paylaşmıştık. Bu yazıda diğer kaynaklara bakalım.

Kutadgu Bilig’de bu konuda iki temel nokta ortaya çıkar.

1-Liyakat; “İşi, işin ehline, işe yarayana, hareketi doğru ve dürüst olana ver.” Kutadgu Bilig’te devlet yönetiminde görev verilecek kişilerin

seçiminde bir ideal ilke olarak liyakât esasına önerilir. Akıllı, bilgili, gözü tok, uyanık, işinin ehli, tedbiri elden bırakmayan, doğruyu yanlıştan, faydalıyı faydasızdan ayıran (1759,2236, 2603) kişilerin görevlendirilmesinin gereği ve hak etmeyen kişiye makam verilmemesi (4074), hizmete talip olanın denendikten sonra işe alınması (1755) üzerinde durulur. Aytoldi’nin ve Ögdülmiş’in vezirliğe getirilmesi, işin ehline verilmesi düşüncesinin ürünüdür.

2- Danışma, müşavere; Diğer yandan Kutadgu Bilig’te gerek devlet işlerinde gerekse gündelik hayatta yapılacak her işin acele edilmeden (5648), akıllı bilgili kişilere danışılarak yapılmasına (5649-59) işaret edilir. Zira, hükümdar alacağı kararlarda, yapacağı işlerde Aytoldi’ya, o ölünce de Ögdülmiş ve Odgurmuş’a danışarak hareket ederken Ögdülmiş ve Odgurmuş da meşveret içinde hareket ederler. Burada, devlet yönetiminde kurumlar arasında görüş alış-verişinin, eşgüdümün olmasının gerekliliği işaret edilmektedir.

Koçi Bey Risalesi; Koçi bey 17 yüzyılda yaşamış olup, dünyanın en büyük imparatorluğu görünen devletin aslında duraklamakta ve içten içe

çürümekte oluşunun sebeplerini ortaya koyan iki risale yazarak Sultan IV. Murat ve Sultan İbrahim’e sunmuştur.

Koçi Bey’in tespit ettiği aksaklıkları; Yüksek dereceli makamlara yapılan atamaların kişilerin liyakatlerine bakılmaksızın yapılması, sarayda padişaha yakın çevrelerin ön plana çıkarak rüşvet karşılığı atama yapılması,

Memurların görevdeki başarılarının göz ardı edilerek, çekememezlik ve kıskançlıklar sonucu çıkarılan dedikodular ile haksız yere görevden alınması,

Rüşvetin devletin tüm kademelerinde yaygınlaşması,

Başarılı kişilerin iftira ile görevden alınması hatta öldürülmesi,

Askerlik ve yeniçerilerde hatta bilim adalette ile ilgili de benzer bozulma tespitleri,

İsraf ve suistimal nedeniyle artan masraflar için vergilerin artırılması- nın etkileri gibi konuları cesaretle dile getirmiştir.

Bunun üzerine IV. Murat, tarihte sert ve tavizsiz olarak tanınmasına yol açan, devlette yolsuzlukların önlenmesi, ordunun disiplin altına alınma-

sı gibi devletin altını oyan çürümeleri önlemek için tedbirler almıştır.

Liyakat(sizlik)le ilgili günümüzden bir bilimsel çalışmaya bakalım;

Cahil Ukalılığı (Dunning-Kruger Sendromu); İki psikiyatri uzmanı, “Cehalet, gerçek bilginin aksine, bireyin kendine olan güvenini artırır” teorisini ortaya atmıştır. Bunun üzerine bir araştırma başlatıldı. Fizyolojik ve zihinsel alanda yapılan çeşitli uygulamaların sonucunda şu bulgulara ulaşıldı:

- Niteliksiz insanlar ne ölçüde niteliksiz olduklarını fark edemezler.

- Niteliksiz insanlar, niteliklerini abartma eğilimindedir.

- Niteliksiz insanlar, gerçekten nitelikli insanların niteliklerini görüp anlamaktan da acizdirler.

- Eğer nitelikleri, belli bir eğitimle artırılırsa niteliksiz insanlar, kendi kapasitelerinin düşüklüğünün farkına varmaya başlarlar.

Cornell Üniversitesi’ndeki öğrenciler arasında bir test yapıldı ve klasik “Nasıl geçti?” sorusuna öğrencilerden yanıtlar istendi...

Soruların yüzde 10’una bile cevap veremeyenlerin “kendilerine güven-

leri” müthişti. Onların “testin yüzde 60’ına doğru yanıt verdiklerini” düşündükleri; hatta “iyi günlerinde olmaları halinde yüzde 70 başarıya bile inandıkları” ortaya çıktı. Soruların yüzde 90’ından fazlasını doğru yanıtlayanlar ise “en alçakgönüllü” deneklerdi; soruların yüzde 70’ine doğru yanıt verdiklerini düşünüyorlardı. Bu sonuçlar bir araya getirildi ve Dunning-Kruger Sendromu’nun metni yazıldı:

İşinde çok iyi olduğuna yürekten inanan ‘yetersiz’ kişi, kendini ve yaptıklarını övmekten, her işte öne çıkmaktan ve aslında yapamayacağı işlere talip olmaktan hiçbir rahatsızlık duymaz! Aksine her şeyin hakkı olduğunu düşünür. Ancak bu ‘cahillik ve haddini bilmeme’ karışımı mesleki açıdan müthiş bir itici güç oluşturur. ‘Eksiler’ kariyer açısından ‘artıya’ dönüşür. Bu arada, gerçekten bilgili ve yetenekli insanlar çalışma hayatında ‘fazla alçak gönüllü’ davranarak öne çıkmaz, görevlere kendiliklerinden talip olmaz, kıymetlerinin bilinmesini beklerler... Tabii beklerken kırılır, kendilerini daha da geriye çekerler. Muhtemelen üstleri tarafından da ‘ihtiras eksikliği’ ile suçlanırlar. Sonuçta, ‘kifayetsiz muhterisler’ kurumsal yapının bozuk olduğu her zamanda ve

her yerde daha hızlı yükselirler. Bu durum yaygınlaştığında ise o devletin veya o kurumun/ şirketin batışı kaçınılmaz olur.

Galiba, Dunning ile Kruger’in, bu çalışmalarıyla 2000’de, Nobel yerine Harvard Üniversitesi’nin Ig Nobel’ini (Nobel’in bir parodisi olarak verdiği ödül) alma nedeni “cahil” olmamalarıydı.

Sonuç; Liyakat hem işi bilmeyi, hem de devlete sadık olmayı ve ahlaklı olmayı da kapsayan bir kavramdır. Liyakati bir taraf bırakan ya da birkaç kötü örnekten bir şey olmaz yaklaşımı bir çuval incirin içine bir avuç çürük konulmasının çuvalın tamamını çürütmesi gibi sonuç verdiği söylenir. İnsan nefsi gereği kendini yetiştirmek yerine layık olmadığı, bilmediği, beceremediği işlere makam hırsı, para, şan/şöhret için talip olur.

Dilimizde “kifayetsiz muhteris” olarak tanımlanan bu kişilerin yolunu açan karar vericiler, aslında kendi başarılarının altını oyacak kişilerin önünü açtıklarını anladıklarında çoğunlukla iş isten geçmiş oluyor.

Doğru kişi/kişileri bulma sorumluluğu karar vericilere ait olduğundan, doğal olarak yaptıkları tercihleri, kendilerinin başarılı olup olmayacağının da göstergesi olmaktadır.

2025 Uluslararası Kooperatifler Yılı Beklentileri

Mehmet TAŞAN

Ziraat Yüksek Mühendisi / Emekli Genel Müdür

Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu 19 Haziran 2024 tarihli ve A/78/L.71 sayılı kararı ile 2025 yılını Uluslararası Kooperatifler Yılı olarak ilan etti. Söz konusu kararla BM, üye devletleri ve ilgili paydaş kuruluşların, kooperatiflerin sosyal ve ekonomik kalkınmaya muazzam katkısını daha da teşvik etmelerini sağlamak için önemli etkinlikler düzenleyecektir. Üstelik BM tarihinde ilk kez bir konuyu ikinci kez uluslararası yıl olarak tekrar gündeme taşımaktadır.

Birleşmiş Milletler, Hindistan, Yeni Delhi'de düzenlenen ICA Küresel Kooperatif Konferansı ve Genel Kurulu'nda 2025 yılı Uluslararası Kooperatifler Yılı (IYC) resmen başlat-

tı. Konferansa 100'den fazla ülkeden katılan delege, kooperatiflerin herkes için refahı nasıl inşa ettiğini tartışarak konferansın dört temel direğine odaklandı. Bunlar: *Kooperatif kimliğini yeniden teyit etmek; Destekleyici politikaları etkinleştirmek; Güçlü liderlik geliştirmek ve Sürdürülebilir bir gelecek inşa etmek* olarak belirlenmiştir.

Tarım, insanlık tarihi kadar eski bir meslektir. Tarihin her döneminde insanlar beslenmek için üretmek zorunda kalmış, üretmek için de verimli topraklar için sürekli savaşmak zorunda kalmıştır.

Ülkemiz tarımının birçok yapısal sorunları olmakla birlikte geçmişle

kıyaslandığında geline nokta küçümsemek gerekir. Bütün kaynaklarımızı en rantabl şekilde kullanarak daha fazla üretmek zorundayız. Araçlarımız miras yoluyla sürekli parçalanmaktadır. Ülkemizde Ortalama işletme büyüklüğü 68 dekar, Parsel büyüklüğü ise ortalama 6 dekadır.

Avrupa ülkelerinde işletme büyüklükleri yaklaşık 400-500 dekadır. Toplulaştırma çalışmalarının biran evvel bitirilmesi gerekmektedir. Küçük ve çok parçalı arazi üzerinde karlı bir üretimin yapılması mümkün değildir.

Ülkemizde tarımsal nüfusun önemli bir çoğunluğunu oluşturan

küçük tarım işletmeleri büyük işletmelerle rekabet etme gibi sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. Bunun için de üreticiler güçlerini birleştirerek örgütlenmek zorundadır. Tarımın gelişmiş bütün ülkelerde örgütlenmenin güçlü olduğu görülmektedir. Bireysel olarak üretim yapan hemen hemen hiç çiftçi yoktur.

Çiftçiler ya bir kooperatife, ya da bir birliğe bağlı olarak üretim yaparlar. İhtiyaç duydukları girdileri, finansmanı veya danışmanlık hizmetini örgütten alırlar. Sözleşmede ne kadar ürün taahhüt ettiyse onu üretip örgüte verir. Tarımsal ürünlerde hemen hemen ürünün tamamı örgütler kanalıyla pazarlanır. Yeni kooperatif

veya birlik kurulacaksa ona örgütün Merkez Birliği karar verir ve denetimini de onlar yapar. Aslında biz ahilik teşkilatı ile STK dedikleri yapıya çok uzak değiliz. Bu konularda sistemi oturtamamışız.

Tarımsal Örgütlenme içinde sayısal anlamda en çok kooperatif modeliyle örgütlenme olduğunu görmekteyiz. Türkiye’de sayısal olarak 4-5 milyon ortağı bulunan tarımsal kooperatifler çeşitli alanlarda faaliyet göstermesine rağmen, yeterince etkili değildirler. Avrupa ülkelerinde tarımsal kooperatiflerin pazarlamadaki payı %50 - 100 oranlarında iken ülkemizde %1 - 10 arasındadır. Tarımda üretici örgütleri sayı olarak fazla olmasına

karşın idari ve mali açıdan güçlü değildir. Görev ve fonksiyonlarını tam olarak yerine getirememektedirler. Üretici örgütlerinin etkin olması, idari ve mali yönden güçlendirilmesi ve doğru yönetilmesi için gerekli tedbirlerin alınması gerekir.

Örgütlenmenin etkin olmaması, Tarımda üretim planlamasını engellemekte, Pazarlama sorunlarına, aşırı fiyat dalgalanmalarına ve gelir istikrarsızlığına neden olmaktadır. Böylece, tarladan markete 4-5 kata varan fiyat artışları görülmektedir. Çiftçiler maliyetine, hatta bazen maliyetin altına ürününü elden çıkarırken, tüketiciler de makul fiyatlarla ürün tüketmemektedir.

Uluslararası Kooperatifler Yılı

Kooperatifler ve diğer çiftçi örgütleri ekonomik olarak piyasaya girmeli, ürün alıp satarak hem iç, hem de dış piyasayı düzenlemeli, üreticiye ucuz girdi temin etmeli, soğuk hava depoları, ürün işleme ve paketleme vb. tesisler kurmalı ve ürünlere katma değer kazandırmalıdır.

28 Ocak 2025’de Ticaret Bakanlığının koordinasyonunda dört Bakanlığın katılımıyla **2025 Kooperatifler Yılı** açılışı yapıldı. Ticaret Bakanlığınca; Kooperatifçilik konusunda üniversite öğrencileri arasında kısa film yarışması, Türkiye Fotoğraf Sanatı Federasyonu (TFSF) iş birliği ile “Kooperatifçilik” konulu fotoğraf yarışması, “2025-2029 Kooperatifçilik Stratejisi ve Eylem Planı” Çalıştayı düzenlenmiştir.

“2025-2029 Yılları Kooperatifçilik Stratejisi ve Eylem Planı” taslağında; Kooperatiflerin finansal açıdan güçlendirilmesi ve finansmana erişiminin kolaylaştırılmasının sağlanması, Mevcut yasal altyapı ve uygulamaların kooperatifliğin güncel ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilmesi, Kooperatif ortaklarının, yöneticilerinin ve personelinin profesyonelleştirilmesine ve kooperatiflerin kurumsal

kapasitelerinin arttırılmasına yönelik çalışmalar yapılması, Güncel kooperatifçilik uygulamaları takip edilerek iyi kooperatifçilik örneklerinin ekonomik, sosyal ve çevresel ihtiyaçlar doğrultusunda ülkemize uyarlanarak kooperatif girişimciliğinin yaygınlaştırılması, Kooperatifçiliğin etkin tanıtımının yapılarak farkındalık sağlanması ve kooperatifçilik imajının güçlendirilmesi, Kooperatiflere ilişkin daha sağlıklı veri toplanması, işleyiş ile ilgili işlemlerin gerçekleştirilmesinde bilgi sistemlerinin kullanılması, kooperatiflerin uluslararası standartlara uygun şekilde sınıflandırılmasının sağlanması konuları hedef olarak belirlenmiş, belirlenen hedefler için eylem planları hazırlanmaktadır.

“2025 Uluslararası Kooperatifler Yılı Açılış Töreni” ne katılan Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, “Tarımsal Örgütlere yaklaşık 419 Milyon Lira hibe verdiklerini, Tarımsal üretimin en önemli parçasının kooperatifçilik olduğunu, küçük aile işletmelerinin bir araya gelmesi için kooperatifliğin “biçilmiş kaftan” olduğunu, kooperatiflerin derecelendirmesine yönelik çalışma yaptıklarına dikkati çekerek, bu kapsamda 105 örgütü

“birinci derece tarımsal örgüt” ilan ettiklerini, 2025 yılı için hazırlanan “Kooperatifçilik Stratejisi ve Eylem Planı”yla kooperatiflerin daha sürdürülebilir, güçlü ve verimli çalışmalar yürütmesini sağlayacaklarını söyledi.

2012 Yılında açıklanan Kooperatifçilik Stratejisi ve Eylem Planı çerçevesinde 1163 Sayılı Kooperatifler Kanununda 21/10/2021 tarihinde bazı önemli değişiklikler yapılmıştır.

Bu değişikliğe göre:

1-Kooperatif Yöneticilerine Zorunlu Eğitim Sertifikası getirilmiştir.

2-Genel Kuruldan sonra devir teslim esasları belirlenmiştir.

3-Denetçilerle ilgili hususlar belirlenmiştir.

4-Dış Denetim uygulaması getirilmiştir.

5-Üst Örgütlenme zorunluluğu getirilmiştir.

6-Bakanlık Temsilcisi bulundurma hususları belirlenmiştir.

7-Pozitif Ayrımcılık sağlanarak Ortakların çoğunluğu, Kadınlardan veya Engellilerden Oluşan kooperatifler, Tescil ve ilana tabi ücretler ve Ticaret Odası aidatlarından muaf tutulmuştur.

8- Kooperatif Bilgi Sistemi (KOPBİS) uygulaması başlatılmıştır.

9- Genel Kurullara Elektronik ortamda katılma hakkı verilmiştir.

2025 Uluslararası Kooperatifler Yılından tarımsal anlamda beklentilerimiz:

1-“2025-2029 Yılları Kooperatifçilik Stratejisi ve Eylem Planı”nın yürürlüğe girmesiyle belirlenen hedeflere ulaşılması,

2- Çiftçi örgütlerinin ihtiyaca cevap verecek şekilde kurumsal yapılanmasının sağlanması,

3-Türkiye’deki tarımsal örgütlenme yapısının yeniden masaya yatırılarak sürdürmeleri önlemek için yetki ve sorumlulukların yeniden belirlenmesi, çiftçinin tek bir kaynaktan işlemlerini yapar hale gelmesinin sağlanması,

4-Kooperatifler ve diğer çiftçi örgütlerinin ekonomik olarak piyasaya girmesi, ürün alıp satarak hem iç, hem de dış piyasayı düzenlemesi, üreticiye ucuz girdi temin etmesi, soğuk hava depoları, ürün işleme ve paketleme vb. tesislerin kurulması ve ürünlerle katma değer kazandırılması,

5-Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesinde eskiden olduğu gibi Çiftçi Örgütlenmesiyle ilgili bir Genel Müdürlüğün kurulması, Kooperatiflere uygulanan üretim, depolama ve işleme tesislerine yönelik geçmişte uygulanan “Ortaklar Mülkiyetinde Kooperatif Projeleri”ne benzer projelerin uygulanması,

6-Merkez Birlikleri güçlendirilerek Merkez Birliklerinin bünyesinde

Kooperatif kuruluşları, denetlenmeleri ve tescil işlemlerinin daha kolay hale getirilmesi,

7-Her türlü üretimin planlanması konusunda Bakanlığın çiftçi örgütleri ile koordineli bir şekilde çalışmasının sağlanması, gerekirse Merkez Birlikleri düzeyinde strateji ve planlama biriminin oluşturulması,

8-Küçük ölçekli kooperatifleri daha güçlü hale getirmek için ilçe bazlı büyük kooperatiflere dönüşmesinin sağlanması,

9-Kooperatif Bankası kurularak finansa erişiminin kolaylaştırılması,

10-Makine-ekipman desteklemelerinde kooperatiflere öncelik verilmesi ve Kooperatiflerin Ortak

Makine Kullanım organizasyonunun sağlanması,

11-Hibe ve destekleme uygulamalarında müracaatların kolaylaştırılarak çiftçi örgütlerine ek puanlar verilmesi,

12-Çiftçi örgütleri arasında kurulan ulusal ve uluslararası bir ağ ile iş birliklerinin güçlendirilmesi,

13- Bakanlığın yürüttüğü kayıt ve yayım hizmetleri vb. faaliyetlerin örgütlerce yapılmasıdır.

Sonuç olarak: “Ülkemiz Tarımsız, Tarımımız Kooperatifsiz Kalkınamaz”

Devlet kural koyucu, destekleyici ve denetleyici olmalıdır.

Barınak Tasarımı

Hayvan Psikolojisini Nasıl Etkiliyor?

Hayvancılıkla uğraşanlar için barınaklar çoğu zaman sadece bir “korunma alanı” olarak düşünülür. Oysa son yıllarda yapılan araştırmalar, barınak tasarımının yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda psikolojik refah açısından da son derece önemli olduğunu ortaya koyuyor. Hayvanların ruhsal durumu, verimlilikten bağışıklığa kadar birçok süreci etkileyebilecek kadar güçlü bir faktör. Bu noktada devreye giren gizli kahraman ise: gölge.

Hayvanlar Gölgeyi Neden Sever?

İnsanlar gibi hayvanlar da çevre koşullarına duyarlıdır. Özellikle büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar, aşırı sıcaklık ve doğrudan güneş ışığına maruz kaldıklarında stres belirtileri gösterir. Ter bezleri sınırlı olan bu canlılar, vücut ısılarını düzenlemekte zorlandıklarında huzursuz, agresif ve verimsiz hale gelirler.

Gölge, bu noktada hem serinlik sağlar hem de hayvana bir güvenlik hissi verir. Sadece serinlemek için değil, bazen diğer hayvanlardan

uzaklaşmak, dinlenmek veya doğum yapmak gibi özel durumlarda da gölge alanları tercih ederler. Yani gölge, sadece fiziksel bir ihtiyaç değil, aynı zamanda bir psikolojik sığınaktır.

Barınakta Gölge Planlaması: Mesele Sadece Çatı Değil

Bir barınak inşa ederken çoğu zaman dikkat edilen şey çatının su geçirmezliği ya da rüzgâra dayanıklılığıdır. Oysa bir hayvanın gün içinde nerede, nasıl vakit geçirdiğini düşünmeden yapılan planlar, hayvan refahını düşürür.

Doğru gölgeleme için şu sorular önemlidir:

- Güneşin doğuş ve batış yönüne göre açık alanlar nasıl konumlandırılmış?
- Tüm hayvanlar için eşit gölgelik erişimi var mı?
- Barınağın içi aşırı karanlık mı, yoksa doğal ışık dengesi sağlanmış mı?
- Gölgelekler hayvanların sosyal hiyerarşisine göre mi yerleştirildi?

Özellikle sürü hayvanlarında sosyal yapıya dikkat edilmelidir. Domi-

nant (baskın) hayvanlar gölgeli alanları işgal ederse, diğerleri strese girer. Bu durumda gölgeli alanlar bir “kaynak rekabeti” haline gelir ve barınak içi huzursuzluk artar.

Psikolojik Etki = Davranışsal Değişim

Yapılan bilimsel araştırmalarda, doğru gölgeleme yapılan çiftliklerde hayvanların:

- Daha uzun süre uzandığı
- Süt veriminin arttığı
- Yem tüketiminin dengelendiği
- Sosyal agresyonun azaldığı
- Kalp atış hızlarının daha stabil olduğu gözlemlenmiştir.

Örneğin, sıcak havalarda gölgeye erişimi olan ineklerin kortizol (stres hormonu) düzeylerinde anlamlı düşüşler görülmüştür. Bu da gölgenin sadece bir konfor unsuru değil, bir sağlık faktörü olduğunu kanıtlar niteliktedir.

Ahır Mimarisinde Modern Yaklaşımlar

Artık birçok modern çiftlik, “hayvan psikolojisi” odaklı barınak tasarımına geçiyor. Bunlar arasında:

Gölge ağırları: Açık meralarda kullanılıyor, geçici ve ekonomik bir çözüm.

Yarı açık yapılar: Hayvanların gün ışığı alabileceği ama doğrudan

sıcağa maruz kalmayacağı tasarımlar.

Işık ve gölge dengesi: Barınağın iç mekânı fazla karanlıksa hayvanlar girmek istemiyor. Doğal ışık girişleri dengeli bir şekilde planlanmalı.

Gizlenme alanları: Özellikle doğum yapacak hayvanlar için kurgulanan bölümler, hem mahremiyet sağlar hem stres azaltır.

Küçük Dokunuş, Büyük Değişim

Birçok çiftlikte barınak iyileştirmeleri pahalı ve zahmetli gibi görünse de, gölgeleme konusunda atılacak küçük adımlar bile büyük farklar yaratabilir. Örneğin:

- Basit tentelerle gölge alanların artırılması

- Doğal ağaç gölgelerinin korunması

- Metal yüzeylerin güneşi yansıtacak şekilde boyanması

- Su kaynaklarının gölgelik altına taşınması

Bu düzenlemeler, hem hayvanın davranışlarını hem de üretim verilerini doğrudan etkiler.

Hayvan Refahı, İnsan Refahıdır

Unutmamak gerekir ki, refah içinde yaşayan bir hayvan, sadece daha çok süt ya da et üretmekle kalmaz; hastalanmaz, stres yapmaz, kolay yönetilir ve çevresine daha az zarar verir. Gölgenin sağladığı o küçük huzur, aslında büyük bir sistemin daha sağlıklı işlemesini sağlar.

Gölge, Hayvanın Nefes Alma Alanıdır

Hayvancılıkta barınak deyip geçmemek gerek. Bir çatı, bir duvar yetmez. Gölge alan, bir hayvanın doğaya en yakın olduğu, içgüdüsel olarak güvende hissettiği yerdir. Belki de artık, barınak planlarken sadece betonun değil, gölgenin de haritasını çizmenin zamanı gelmiştir.

İklim Değişiyor, Çiftçi Ayakta Kalabilir mi?

Güneşin doğduğu her sabah, toprağın bereketiyle uyanan binlerce çiftçi, artık sadece ürününü değil, geleceğini de iklimle birlikte tartıyor. Mevsimlerin takvimi değişti, toprak farklı davranıyor, yağmurlar ya çok erken ya da hiç gelmiyor. Kuraklık, dolu, don, sel... Eskiden nadiren yaşanan doğa olayları, artık tarım takviminin sabit başlıkları gibi.

Peki, bu yeni düzende çiftçi nasıl ayakta kalacak?

Zirai Takvim Şaştı: Eskiden Nisan'dı, Şimdi Belirsizlik

Eskiden Nisan ayında çiçek açan ağaçlar, artık Mart'ın ortasında tohumculanıyor. Ancak doğa hâlâ Mart'ı kış biliyor. Sonuç: binlerce meyve ağacı don vurdu, ürün yandı, umutlar kül oldu. Bu yıl sadece Malatya değil, Manisa, Tokat, Elazığ,

Karaman, Kayseri ve Sakarya da zirai donun ağır yükünü sırtladı.

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın da belirttiği gibi bu, "2014'ten sonraki en büyük zirai don olayı" olabilir. Sıcaklıklar yer yer eksi 15 dereceye kadar düştü. Fındıktan kayısıya, elmadan üzüme, pek çok üründe ciddi kayıplar yaşandı.

Çiftçinin İklimle İmtihanı

Çiftçi artık sadece zararlılarla değil, iklimin belirsizliğiyle de mücadele ediyor. Kimi sulama sistemleriyle çözüm arıyor, kimi ağaçlara buz tabakası oluşturup "donla donu kırmaya" çalışıyor. Kayseri'de "spring sistemi" denilen yöntemle meyve gözlerinin üzeri bilinçli olarak buzla kaplanıyor.

Buzun içinden çıkan enerjiyle iç sıcaklık korunmaya çalışılıyor. Fakat bu da eksi 15 gibi ekstrem sıcaklıklarda ne kadar etkili olur, zaman gösterecek.

Tarım Sigortası ve Destekler Yeterli mi?

Sigortasız üretici zararını nasıl karşılayacak? TARSİM'e ihbarlar yapılmaya başlandı ama birçok üretici hâlâ sigorta yaptırmamanın bile külfet olduğunu söylüyor. Girdi maliyetleriyle

boğuşan çiftçi için "önce üret, sonra koru" mantığı işlemez hale geldi.

CHP'li vekiller bölge bölge raporlar sunuyor, üreticiler "bir yıllık emeğimiz dakikalar içinde yok oldu" diyor. Malatyada kayısının yüzde 80'i yandı. Manisa'da üzüm bağlarının yüzde 75'i zarar gördü. Tokat'ta sadece ürün değil; umutlar, hayaller, geçim derdi de dondu.

İklim Yasası ve Gerçekçi Politikalar Şart

İklim değişikliğiyle mücadele sadece karbon salımını azaltmakla olmaz. Türkiye gibi tarımsal üretimin ekonomide ve sosyal dokuda büyük yer tuttuğu ülkelerde, iklim politikalarının merkezine üreticiyi koymak gerekir.

Sürdürülebilir tarım politikaları, erken uyarı sistemleri, afet öncesi eğitimler, hasar öncesi koruma yatırımları artık lüks değil, zorunluluk. "Adaptasyon" lafını süslü bir kavram olmaktan çıkarıp, tarlanın çamuruyla yoğurmak gerekiyor.

Bu Mücadele Hepimizin

İklim değişiyor, evet. Ama çiftçiyi yalnız bırakırsak, sadece onlar değil, soframızdaki ekmek de ayakta kalmaz. Tarımın ayakta kalması, iklimle dost üretim kadar, üreticiye dost bir sistemle mümkün.

Bugün çiftçiye uzatılan el, aslında geleceğe tutunan bir daldır.

Nisan Ayının Yeşil Tacı Enginar!

Nisan ayı geldi mi, tezgâhların en zarif ve asil sebzesi yerini alır: Enginar. Sert yapraklarının ardına gizlenmiş, lezzetli kalbiyle hem sofralara hem de sağlığa şifa sunan bu eşsiz sebze, baharın habercisi gibidir. Mevsimlik mutfak kültürümüzde ayrıcalıklı bir yere sahip olan enginar, sadece bir yiyecek değil; adeta bir şifa kaynağı, bir gelenek ve bir estetik unsurdur.

Nisanın Gözdesi

Enginar, Mart sonu ile Haziran başı arasında, özellikle Nisan ayında tazeliğin doruğuna ulaşır. Ege'nin, Akdeniz'in ve Marmara kıyılarının bereketli topraklarında yetişen enginar, en çok da Urla, Ayvalık ve Gökçeada gibi bölgelerde nitelikli şekilde üretilir. Nisan ayında toplanan enginarlar, hem lezzet açısından en ideal zamanındadır hem de besin değeri yönünden zengindir. Dolması, zeytinyağlısı, garnitürlüsü ya da sadece limonla buharda haşlanmış haliyle pek çok tarifi yıldızıdır.

Sağlıkta Bir Efsane: Karaciğerin Dostu

Enginarı bu kadar özel kılan sadece mevsimsel lezzeti değil, aynı zamanda sunduğu sağlık mucizeleridir. Yüzyıllardır hem sofralarda hem de şifa reçetelerinde yer bulan enginar, özellikle karaciğer dostu olarak bilinir. Bunun sebebi içeriğinde bulunan sinarin adlı güçlü bir antioksidandır.

Enginarın başlıca faydaları:

- Karaciğerin kendini yenilemesine yardımcı olur.

- Safra üretimini destekleyerek sindirimi kolaylaştırır.

- Kanı temizler, kolesterolü düzenler.

- Düşük kalorili ve yüksek lifli yapısıyla bağırsak dostudur.

- İdrar söktürücü etkisiyle ödem atımını kolaylaştırır.

- Zengin potasyum ve C vitamini kaynağıdır.

Bu özellikleri sayesinde enginar, özellikle bahar aylarında bedenin kıştan kalan yorgunluğunu atması, toksinlerden arınması için doğal bir arınma aracıdır. Üstelik tadıyla da bunu bir ceza değil, keyfe dönüştürür.

Sofrada Asil Bir Duruş

Enginar, hazırlanışı biraz emek ister; ama bu, onu

mutfakta bir “sanat eseri” haline getirir. Temizlenip limonlu suda bekletilen enginar kalpleri, zeytinyağıyla buluştuğunda klasik bir Türk mezesi olurken; Ege mutfağının vazgeçilmezi olan baklalı enginar, geleneksel sofraların sembolüdür.

Son yıllarda haşlanmış enginarın salatalarda, hatta fırın yemeklerinde de kullanılmasıyla bu kıymetli sebze, modern tariflerde de kendine yer bulmuştur. Hem göze hem damağa hitap eder.

Baharın Şifası Sofranızda

Enginar, sadece bir sebze değil; doğanın Nisan ayında sunduğu bir armağandır. Sağlığıyla, zarafetiyle ve köklü kültürel geçmişiy-le mutfaklarımızda çok daha fazla yer almayı hak ediyor. Üstelik tam mevsimindeyken, bir tabak enginar sadece vücudunuza değil, ruhunuza da iyi gelir.

www.gidanikoru.com

GIDANI KORU

SOFRANA SAHİP ÇIK

www.anadoluizlenimleri.com

Anadolu
İZLENİMLERİ

Anadolu İZLENİMLERİ PROMOSYON

Bizi Arayın
0312 418 84 66

KURULUŞUNUZ
GÖZ ÖNÜNDE
OLSUN

Anadolu
İZLENİMLERİ
PROMOSYON

ANADOLU İZLENİMLERİ MEDYA AJANSI
Konur Sokak No: 31/6 Bakanlıklar/ANKARA
T: 0312 418 84 66 F: 0312 418 84 69

www.anadoluizlenimleri.com
info@anadoluizlenimleri.com